

№ 47.

Warszawa, d. 21 listopada 1925 r.

№ 47.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Warszawa, Krak.-Przedmieście 5 m. 4, tel. 114-26. Adres telegr.: „Metalowcy—Warszawa“.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką w kraju: Żłp. 4 kwartalnie. Nr. pojedynczy gr. 40.

Członkowie Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych otrzymują „PRZEMYSŁ METALOWY“ bezpłatnie.

**SZWEDZKIE
ŁOŻYSKA
KULKOWE**

S K F

**Warszawa
Kopernika 13
Telefon 12-14**

339

WŁADZE POLSKIEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW METALOWYCH NA 1925/26 ROK.

Na zwyczajnym walnym zgromadzeniu członków Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, odbytem w połowie października r. b., zostały dokonane wybory na miejsce 14 ustępujących członków Rady. Skład nowej Rady jest następujący: pp. Ambrożewicz K. (Warszawa), Banachiewicz K. (Zawiercie), Bartelmus A. (Bielsko), Bienkowski S. (Lwów), Czarliński J. (Grudziądz, Bydgoszcz, Chełmno), Dmochowski J. (Warszawa), Dunin-Słepś A. (Gdańsk), Fachinetti W. (Poznań), Galiński C. (Kamienna), Gross F. (Bielsko), Hafner L. (Lublin), Jagodziński Z. (Grudziądz), Jeziorański J. (Warszawa, Katowice), Lewalski A. (Kraków, Sanok, Lwów), Lisowski M. (Warszawa, Kaczy Dół), Łubiński J. (Warszawa), Markowicz J. (Lublin), Mirowski J. (Sosnowiec, Dąbrowa), Okolski S. J. (Kutno, Warszawa), Okoniewski Z. (Żychlin), Ortwain E. (Włochy), Przanowski S. (Warszawa, Główno), Samulski S. (Poznań), Ślósarski Z. (Włocławek), Skibiński L. (Białogon), Sochacki Z. (Warszawa), Stankiewicz K. (Sosnowiec), Starke S. (Kielce, Suchedniów), Weinschenck T. (Bielsko), Weliński J. (Warszawa), Wellisz L. (Chrzanów, Sosnowiec, Warszawa), Wierzejski W. K. (Warszawa, Lublin, Sierpc), Wilde H. (Łódź), Włodek G. (Warszawa, Nowomiński), Woszczyński W. (Warszawa).

Na pierwszym posiedzeniu członków Rady, odbytem w dniu 16 b. m. pod przewodnictwem wiceprezesa p. J. Jeziorańskiego, dokonano wyboru prezydium Rady. W myśl zasady, przyjętej przez Radę Związku w 1922 r., ażeby co rok wybierać prezesa z innej dzielnicy Polski, na miejsce ustępującego prezesa d-ra Teodora Weinschencka z Bielska został wybrany p. inż. Jan Jeziorański, prezes Sp. Akc. Polskie T-wo Elektryczne w Warszawie i dyrektor zarządzający Sp. Akc. „Drzewiecki i Jeziorański“. Na I-go wiceprezesa Rady został wybrany p. inż. Janusz Czarliński, dyrektor naczelny Sp. Akc. „Unia“ w Grudziądzu, na II-go

wiceprezesa — p. inż. Stanisław Jan Okolski, prezes zarządu Sp. Akc. „Kraj“ w Kutnie i członek zarządów Sp. Akc. Polskie Towarzystwo Elektryczne i Sp. Akc. „Pocisk“.

W myśl statutu Związku, Rada wyłoniła z siebie Zarząd, składający się z prezesa, 2-ch wiceprezesów, 4-ch członków i dyrektora.

Na członków Zarządu zostali wybrani pp. Kazimierz Ambrożewicz, Stefan Przanowski, prof. Zygmunt Sochacki i dr. Teodor Weinschenck. Na dyrektora Związku został powołany p. profesor inż. Maurycy Chorzewski, a na wicedyrektora p. inż. Kazimierz Pichelski.

PRZYJĘCIE NOWYCH CZŁONKÓW DO P. Z. P. M.

Na posiedzeniu Rady Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w dniu 16 listopada r. b. następujące fabryki zostały przyjęte w poczet członków Związku:

1. Fabryka Wytwarzania Metalowych Teodor Jakobsen i S-ka, Warszawa, Elekoralna 33, tel. 107-55.

2. Odlewnia Czcioneck, Stereotypownia i Fabryka Linji Stanisława Jeżyńskiego, Warszawa, Ogrodowa 50, Tel. 5-50.

STAN PRZEMYSŁU METALOWEGO W LISTOPADZIE 1925 R.

Na posiedzeniu Rady Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w dniu 16 listopada r. b. przedstawiciele różnych ośrodków przemysłowych Polski złożyli niżej przytoczone informacje o obecnym stanie zatrudnienia i warunkach pracy w fabrykach stowarzyszonych.

Fabryki wagonów kolejowych wykończają zamówienia na rok bieżący. W niektórych z nich wykonanie tych zamówień przedłuży się na przeciąg pierwszych paru miesięcy 1926 roku. Sprawa nowych zamówień nie została jeszcze zdecydowana, niema jednak widoków na otrzymanie ich w takiej ilości, która pozwoliłaby pracować normalnie. Fabryki wagonowe odczuwają duże trudności finansowe.

W fabrykach budowy parowozów sytuacja podobna; fabryki te pracują cały tydzień, lecz bez widoków na przyszłość i przy dużych trudnościach finansowych. Rozpoczęta redukcja robotników we wrześniu w niektórych z tych fabryk została powstrzymana.

W dziale budowy okrętów niema zupełnie obstatunków, dotychczas wykonane na zapas okręty i statki nie znajdują nabywców. Na wszechświatowym rynku jest do sprzedaży po nadzwyczaj niskich cenach nadmiar okrętów w bardzo dobrym stanie, zbudowanych w ostatnich latach. Skutkiem braku towarów do przewozu jest obfitość niezatrudnionego tonnażu.

W dziale produkcji silników i przyborów elektrotechnicznych praca idzie normalnie przy dostatecznych zamówieniach, lecz odczuwa się trudności ogólnej natury, a zwłaszcza brak środków obrotowych.

Fabryki motorów spalinowych znajdują się w okresie martwego sezonu i pracują na magazyn. Nieliczni klienci żądają długoterminowych kredytów, jakich fabryki nie są w stanie udzielać.

W fabrykach obrabiarek praca trwa z mniejszą ilością robotników, lub przy zmniejszonej ilości dni pracy, gdyż roboty inwestycyjne są odkładane wszędzie na czas nieokreślony.

W fabrykach maszyn i narzędzi rolniczych przewidywania wrześniowe spełniają się coraz wyraźniej. Przeważna część fabryk zredukowała czas pracy do 24 godzin tygodniowo, a ilość robotników do 50%. Obecnie 7 fabryk maszyn rolniczych zupełnie wstrzymało swoją produkcję. Nieliczne fabryki narzędzi do uprawy roli, znajdujące się o tej porze w martwym sezonie, pracują prawie normalnie, przygotowując się do sezonu wiosennego.

Składy hurtowe i magazyny fabryczne są przepełnione gotowymi maszynami, na które prawie niema zamówień lub nabywców, skutkiem czego kredyty dyskontowe w Banku Polskim są niewyżyskane z braku materiału wekslowego. Są pewne zamówienia eksportowe, lecz fabryki odczuwają duże trudności ze strony Banku Polskiego przy dyskontcie weksli dolarowych zagranicznych z terminem dziewięciomiesięcznym, które jednak na rynku światowym są dyskontowane wprawdzie drogo, lecz bez obliża posiadacza. Bardzo duże trudności finansowe są udziałem wszystkich fabryk maszyn i narzędzi rolniczych.

Horoskopy tak dla fabryk maszyn, jak i narzędzi rolniczych na najbliższą przyszłość są bardzo złe. Jeżeli rolnictwo nie uzyska taniego kredytu długoterminowego, to fabryki te oczekuje w najbliższej przyszłości dalsza redukcja pracy lub nawet całkowite zatrzymanie wytwórczości.

Fabryki, produkujące wagi, przeżywają stan ciężki. Połowa z nich zawiesiła całkiem pracę, inne zredukowały czas pracy lub ilość robotników, albo jedno i drugie. Magazyny fabryczne są przepełnione gotowym towarem, gdyż sezon jesienny zawiódł. Fabryki czynne wykończają niewielkie zamówienia rządowe na wagi dla kolei; po skończeniu tych zamówień grozi im zawieszenie pracy.

W odlewniach warszawskich zatrudnienie trwa jeszcze przez cały tydzień, fabryki odczuwają coraz większe trudności w nabywaniu materiałów surowych, a zwłaszcza surowki odlewniczej.

Odlewnie okręgu Radomsko-Kieleckiego, produkujące odlewy kuchenne, opierając się na liczbach obrotu w roku ubiegłym, przygotowały duże zapasy towaru, sezon jednakże kompletnie zawiódł, wskutek czego prawie wszystkie odlewnie obecnie stoją. Większość z nich doszła do niewypłacalności. Fabryki, produkujące odlewy budowlane, prowadzą żywot suchotniczy z powodu braku klientów. Horoskopy dla kilku jeszcze czynnych odlewni tego okręgu są złe, gdyż spodziewane jest około Nowego Roku zupełne zamknięcie ich. Fabryki odczuwają kompletny brak środków pieniężnych i zmuszone są stale odraczać spłatę podatków. Dają się we znaki utrudnienia ze strony Banku Polskiego przy kredycie dyskontowym, gdyż Bank odrzuca weksle, płatne w miejscowościach, w których nie posiada własnych oddziałów, pomimo, że istnieje wszak możliwość inkasowania takich weksli przez oddziały pocztowe.

W dziale budowy mostów i konstrukcyj żelaznych zatrudnienie jest wciąż jeszcze niedostateczne, ale sytuacja polepszyła się w stosunku do poprzednich miesięcy, gdyż napłynęły pod koniec roku zamówienia rządowe. Zamówienia prywatne natomiast są wycyfywane, oczywiście skutkiem braku środków.

Fabryki wyrobów kotlarskich, pracujące na zamówienia rządowe, przewidują, że będą miały pracę do miesiąca lutego, nowych zamówień jeszcze niema, a te, które były wydane na rok 1926, są też cofane wobec przewidywanych oszczędności budżetowych. Taki stan stwarza złą konjunkturę, naraża fabryki na duże straty i niewątpliwie przyczyni się do zawieszenia pracy.

W dziale urządzeń zdrowotnych stan się pogorszył, gdyż prowadzone duże roboty instalacyjne dla instytucji rządowych zostały nagle zatrzymane.

W fabrykach wyrobów ogrzewalnych odczuwa się duży zastój, wobec czego czas pracy został zredukowany.

Fabryki naczyń emalowanych, znajdujące się obecnie w okresie sezonu, odczuwają mniejszy popyt niż w roku ubiegłym. Duża fabryka warszawska z tego działu będzie zapewne zamknięta.

W fabrykach platerów zatrudnienie bardzo słabe; obecnie, pomimo sezonu, fabryki te pracują 3 lub nawet tylko 2 dni w tygodniu.

Produkcja drutów miedzianych, prętów i rur mosiężnych ma całkowite zatrudnienie, lecz dają się odczuwać pewne trudności kredytowe.

W fabrykach, wyrabiających kapsle metalowe do butelek, odczuwa się coraz większy zastój i dlatego ograniczają one czas pracy i ilość robotników. O ile sytuacja się nie poprawi w najbliższym czasie, to będą one musiały zamknąć się. Fabryki te doznają silnej konkurencji zagranicznej, która, stosując politykę dumpingową, dąży do zniszczenia tej młodej gałęzi przemysłu w Polsce.

Fabryki drutu i gwoździ wchodzą w coraz gorszy okres, składy przepełnione towarem, a nabywców niema, wobec czego fabryki pracują przeważnie zredukowaną ilość godzin.

Stan zatrudnienia fabryk metalowych w okręgu łódzkim jest wrost opłakany: zakłady pracują zaledwie od 2-ch do 4-ch dni w tygodniu; brak zamówień, gotówki i kredytów, jako rezultat niezmiernego obciążenia podatkami i ciężarami z tytułu tak zwanych zdobyczy socjalnych.

Położenie przemysłu metalowego przetwórczego na terenie Śląska Cieszyńskiego pogorszyło się znacznie z tego powodu, że coraz więcej odczuwa się brak kapitału obrotowego, a obecny sposób płacenia, praktykowany przez klientelę, i liczne protesty weksli prowadzą prosto do katastrofy. Napływ zamówień rządowych i prywatnych zmniejszył się, fabryki produkują zaledwie 50% tego, co produkowały w roku zeszłym. W razie trwania obecnego stanu rzeczy należy obawiać się dalszego obniżenia produkcji, a nawet zawieszenia ruchu fabryk. Wygórowane podatki i świadczenia socjalne prowadzą cały przemysł przetwórczy niezawodnie do unieruchomienia.

Obraz ogólny ciężkiego stanu, w jakim znajduje się przemysł metalowy przetwórczy w całej Polsce, należy uzupełnić ciekawym szczegółem, że ruch robotniczy w tym przemyśle odbija się nawet na tak odległym terenie od środka obszaru celnego polskiego, jakim jest w. m. Gdańsk.

W jednej fabryce, stowarzyszonej w Oddziale Gdańskim P. Z. P. M., ciężka sytuacja z powodu braku środków obrotowych jest zamaskowana częściowym strajkiem robotników, który trwa od 9 tygodni, a który wybuchł na tle żądań natury ekonomicznej, po przyznaniu 10% podwyżki płac robotniczych w Oddziale Warszawskim. Ilość robotników, pracujących obecnie w tej fabryce, stanowi około 20% liczby robotników, zatrudnionych w roku ubiegłym.

WSZECHŚWIATOWA PRODUKCJA ZŁOTA W 1924 R.

Trzydzieste piąte sprawozdanie roczne Transwaljskiej Izby Górniczej zawiera następujące zestawienie wydobycia złota na całym świecie w r. 1924.

K R A J	Ilość czystego Stosunek	
	złota	%-owy
	w uncjach	do całości
Transwal	9 597 634	51,6%
Stany Zjed. Ameryki	2 511 243	13,5 .
Kanada	1 525 000	8,2 .
Australia i Nowa Zelandja	839 705	4,5 .
Meksyk	791 000	4,3 .
Rodezja	627 729	3,4 .
Indje Brytyjskie i Mysora	396 224	2,1 .
Afryka Zachodnia	205 903	1,1 .
Pozostałe kraje świata	2 100 000	11,3 .
Ogółem	18 594 438	100,0%

Ilość ta, przeliczona na miarę metryczną, wynosi w okrągłej liczbie 578 352 kg., czyli około 58 wagonów dziesięcotonowych. Wartość tej całej ilości złota, wydobytego w ciągu r. 1924, wyrażona w notach Banku Polskiego, podług kursu złota, ogłoszonego w „Monitorze Polskim“ z d. 21.X.1924 r. № 244, wynosi 2 298 602 595 złotych i 91 groszy, zaś w złotych w złocie — 1 992 101 076 złotych i 29 groszy.

Aparaty do spawania:

Tow. Akc. „Perun”, Warszawa.
Biuro: Wspólna 59, tel. 89-34.
Fabryka: Grochowska № 52,
tel. 201-16.

Armatura na parę i wodę:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Beczki żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Druty wszelkiego rodzaju:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Dźwigniki—Łańcuchy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Aleja Jeruzolimka 20 tel.: 29-64 i 220-00.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.

Garnki i przewody rurowe:

Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.
* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Gryzarki:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Gryzarki uniwersalne:

Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Imadła:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Imadła ślusarskie kute:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Kalandry:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Konstrukcje żelazne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski Sp. Akc. w Lublinie.

Konstrukcje żelazne:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Konstrukcje żelazne:

Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Konstrukcje żelazne, schody, ciepłarnie:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-48.

Kotły parowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Kuto lane odlewy:

Inż. Gniazdowski Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

Kuźnie polowe:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Liny stalowe—Drut stalowy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Aleja Jeruzolimka 20 tel.: 29-64 i 220-00.

Liny druciane i żelazne:

Fabryka Lin Meyerhold i S-ka S. A.—Sosnowiec, tel. Nr. 40.

Liny stalowe i żelazne, drut kolczasty, siatki do ogrodzeń, drut żel. ocynkowany inieocynkowany, gwoździe:

Włocławska fabryka drutu, dawn. C. Klauke Sp. Akc. we Włocławku.

Lokomobile przemysłowe:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Łańcuchy elektryczne spawane i patentowane (Victor) do celów gospodarczych i technicznych:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Łańcuchy rolkowe:

Do samochodów ciężarowych, osobowych i motocyklowych. Łańcuchy Galla do transmisji i przegubowe, Fabryka St. Kubiak, Warszawa, Hrubieszowska 9 tel. 75-44.

Łańcuchy „Galla”:

Transmisyjne, ciężarowe i rolkowe wszelkich wymiarów. Bracia Mencil, Fabryka Wyróbów Żelaznych. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Maszyny blacharskie:

B-cia Ałapin inżynierowie. Warszawa, Leszno 76, tel. 251-25.

Maszyny rolnicze:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Młocarnie szerokomłotne syst. „Jaehne”:

Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

Maszyny ceglarskie:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Narzędzia do obróbki metali:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Nity blacharskie saskie:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Nożyce motorowe do blachy:

B-cia Ałapin inżynierowie. Warszawa, Leszno 76, tel. 251-25.

Obrabiarki do metali i drzewa:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Odlewy żelazne:

Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Odlewnie żelaza:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Odlewnie żelaza i metali:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Okna żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

Okna żelazne i drewniane:

z własnym okuciem fabrycznym: Jan Broda, Toruń.

Okucia budowlane i meblowe:

Jan Broda, Toruń.

Pilniki nacina:

Fabryka Lin Meyerhold i S-ka S. A.—biuro Sosnowiec, fabryka Będzin.

Pednie:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.
* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

* Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Piece żelazne syst. powolnego spalania:

Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Pompy:

Brandt, Witoszyński i S-ka, Grochowska 37.

Prasy, tłoczkarki cierne: mimośrodowe i balansowe:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Prasy mimośrodowe:

* B-cia Ałapin inżynierowie. Warszawa, Leszno 76, tel. 251-25.

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Przewody rurowe:

Spółka Akcyjna Budowy Kotłów Parowych i Maszyn. „W. Fitzner i K. Gamper” w Sosnowcu.

Sikawki i narzędzia ogniowe:

Bracia Mencil, Fabryka Wyróbów Żelaznych i Sikawek. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Sprężyny do mebli:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Sruby, nakrętki, nity:

Bartelmuss i Suchy. Bielsko (Śląsk).

Sruby:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Strugarki:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Suwnice:

Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Suwnice (krany) mostowe, przesuwne, dźwigi pionowe-elektryczne, transmisyjne, ręczne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

* Bracia Jenike, inż. Warszawa, Aleja Jeruzolimka 20 tel.: 29-64 i 220-00.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.

Taczki żelazne 75 i 100 litr. pojemności: Jan Broda, Toruń.

Tokarki:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.
* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Traki i wszelkie obrabiarki do drzewa:

„Unia” Zjednoczone Fabryki Maszyn Tow. Akc. Oddział: C. Blumwe i Syn, Bydgoszcz-Wilczak.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Turbiny wodne syst. Francis’a o wysokim współczynniku pożytecznego działania

L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

Urządzenie do motorów na gaz ssany (generatory):

Eberhard, Wolskii S-ka, Szara 12.

Wagony wąskotorowe osobowe i towarowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Walce żeliwne utwardzone:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Wiertarnie kolumnowe szybkie:

Najnowszego typu. L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

* Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Wiertarki:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.
* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Nożyce ręczne stołowe:

B-cia Ałapin inżynierowie. Warszawa, Leszno 76, tel. 251-25.

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych: Dyrektor Zarządzający inż. S. J. Okolski.

REDAKTOR inż. Maurycy Chorzewski.

CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona zlp. 180; pół strony zlp. 100; 1/4 strony zlp. 60; 1/8 strony zlp. 40;

Drobne ogłoszenia: tekst 3 wierszowy 30 zł. kwartalnie; za każdy wiersz dodatkowy 5 zł. kw.

Członkowie Związku zamawiający ogłoszenia bezpośrednio, otrzymują stosowny rabat.